

De vaste commissie voor Financiën heeft op 14 april 2025 enkele vragen en opmerkingen aan de Minister van Financiën voorgelegd over onder meer zijn brief inzake de agenda voor de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden tijdens de voorjaarsvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) op 22 tot 26 april 2025 (Kamerstuk 26 234, nr. 304).

De voorzitter van de commissie,
Nijhof-Leeuw

De griffier van de commissie,
Weeber

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van GroenLinks-PvdA hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de voorjaarsvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) van 22 tot en met 26 april 2025 en hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van GroenLinks-PvdA maken zich zorgen over de constatering dat de VS in korte tijd de handen aftrekt van de wereld. Ook hun deelname aan het IMF is geen zekerheid meer, blijkt uit de geannoteerde agenda. Zelfs Bretton Woods lijkt daarmee geen zekerheid meer. Wat zouden de gevolgen zijn als de VS haar steun voor Bretton Woods intrekt? Hoe realistisch acht de Minister dit, nu de VS ook USAID al heeft opgeblazen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de voorjaarsvergadering van het IMF van 22 tot en met 26 april 2025 en hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de VVD-fractie constateren dat er veel speelt op dit moment als het gaat om de geopolitieke spanningen, de handelsoorlog met importheffingen en de toegenomen onzekerheid. Het is daarom belangrijk dat daarover ook in IMF-verband wordt gesproken. De leden van de VVD-fractie ondersteunen de geschetste lijn van het kabinet om het belang van vrijhandel te blijven benadrukken.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de mondiale inflatie volgens het IMF naar verwachting daalt naar gemiddeld 4,2% in 2024 en 3,5% in 2026. Inflatie is de sluipmoordenaar voor de portemonnee en het spaargeld van mensen, dat geldt in Nederland, maar ook in andere landen. Deze leden zijn van mening dat de verwachte inflatie nog steeds te hoog is. Welke rol heeft of kan het IMF hebben bij het verlagen van de inflatie? In hoeverre gaan er afspraken gemaakt worden over de aanpak van de inflatie? Welke gevolgen hebben de geopolitieke spanningen en de importheffingen potentieel op de hoogte van de inflatie?

De leden van de VVD-fractie constateren verder dat het kabinet in de geannoteerde agenda schrijft dat centrale banken nog steeds de voet van de rem halen en het monetaire beleid wereldwijd minder restrictief wordt, juist terwijl de inflatie in Nederland al boven het streefdoel van 2% zit. Voorziet het kabinet verdere problemen met de inflatie als de beleidsrente naar verwachting verder daalt, maar de inflatie in Nederland al hoog is en deze naar alle waarschijnlijkheid alleen maar verder wordt aangewakkerd door geopolitieke onrust en handelsheffingen?

De leden van de VVD-fractie merken op dat het IMF na jaren van ruim begrotingsbeleid als reactie op verschillend economische schokken het IMF het belang van begrotingsdiscipline benadrukt. Hoe kijkt het IMF naar dit uitgangspunt in relatie tot de urgente noodzaak om in nationale veiligheid te investeren?

Deze leden merken voorts op dat uit onderzoek blijkt dat investeringen in defensie onderzoek en ontwikkeling de afgelopen 50 jaar ontzettend rendabel zijn geweest in de westerse wereld. Iedere geïnvesteerde euro leverde namelijk op termijn tussen de € 8,10 en € 9,40 aan maatschappelijke waarde op, terwijl dit voor uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling van niet-defensiebedrijven een rendement van «slechts» € 1,50 à € 1,70 per geïnvesteerde euro was. Deelt het kabinet de mening van de leden van de VVD-fractie dat er daarom een mogelijkheid is om wereldwijd stijgende defensie-uitgaven gepaard te laten gaan met een groei van de (in de westerse wereld stagnerende) arbeidsproductiviteit? Zo ja, op welke

manier denkt het kabinet dit goed vorm te kunnen geven, en ziet het kabinet hier een rol weggelegd voor het IMF?

De leden van de VVD-fractie constateren dat er veel onzekerheid is over de positie van de VS in relatie tot het IMF, ook omdat president Trump heeft aangegeven de deelname aan alle internationale organisaties te evalueren. Wat zijn de verwachtingen van het kabinet ten aanzien van die evaluatie? Wanneer is daarover duidelijkheid? De VS kan fundamentele beleidswijzigingen blokkeren. De VS heeft nog niet ingestemd met de 16^e quotaherziening die is overeengekomen. Wat zijn de gevolgen als deze herziening niet doorgaat of wordt uitgesteld? En wat betekent dit voor een eventuele 17^e quotaherziening? Welk standpunt heeft de VS daarover tot nu toe ingenomen?

Kan het kabinet ook meer uitgebreid ingaan op de inzet van het Koninkrijk als het gaat om die 17^e quotaherziening?

De leden van de VVD-fractie hebben in het verleden meermalen hun zorgen uitgesproken over de situatie in Argentinië als grootste debiteur van het IMF en ook over de effectiviteit van de IMF-aanpak met betrekking tot Argentinië. Deze leden vinden het positief dat er tekenen zijn van economische stabilisatie. Zij zouden het goed vinden dat er nu voor Argentinië ook erkenning is dat er verbeteringen zijn doorgevoerd. Het IMF-programma werd in januari 2025 afgerond. Recent sloot Argentinië een nieuwe deal met het IMF voor een steunpakket van 20 miljard dollar met een looptijd van vier jaar. De leden van de VVD-fractie ontvangen hier graag een toelichting op van het kabinet. Deze leden vinden het belangrijk dat Argentinië verder gaat op de ingezette weg voor economische stabiliteit en groei en hervormingen. Het is uiteindelijk primair aan de politiek in Argentinië om te kijken naar de sociale impact van de door Argentinië gekozen hervormingen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat momenteel 14% van alle lage-inkomenslanden (LIC's) een onhoudbare publieke schuld heeft en dat 39% een hoog risico loopt op onhoudbare publieke schulden. Deze leden zien dat als een risico. Het IMF stelt niettemin dat de schuld niveaus van LIC's historisch gezien niet uitzonderlijk hoog zijn. Wat vindt het kabinet daarvan? Welke risico's ziet het kabinet? Wat zou dit moeten betekenen voor het IMF-beleid?

Daarnaast lezen de leden van de VVD-fractie dat bij de laatste jaarvergadering van het IMF een akkoord is bereikt om op reguliere IMF-leningen de rente te verlagen (de zogenaamde *charges*), evenals een verlaging voor de rente voor landen die verwickeld zijn in grote IMF-programma's (de zogenaamde *supercharges*). Met dit akkoord zullen de rentekosten op IMF-leningen met gemiddeld 36% afnemen. De verlaging van deze rentekosten zou mogelijk zijn, omdat IMF-reserves recentelijk hun doelniveau zouden hebben bereikt en naar verwachting de komende periode alleen maar verder toenemen. Waardoor komt het dat de IMF-reserves naar verwachting stijgen en blijft deze verwachting hetzelfde ondanks recente geopolitieke ontwikkelingen? Kan het kabinet bevestigen dat een verlaging van de rentekosten geen onevenredige nadelige gevolgen heeft voor het IMF-budget en/of de IMF-inkomsten en zo nee, welke gevolgen heeft dit potentieel voor Nederland?

Tot slot lezen de leden van de VVD-fractie dat het kabinet zal deelnemen aan de 13^e ministeriële bijeenkomst van de *Coalition of Finance Ministers for Climate Action* (CFMCA). De bijeenkomst zal zich richten op de wijze waarop Ministers van financiën klimaatdoelen en duurzame economische groei en ontwikkeling kunnen bevorderen in tijden van beperkte fiscale ruimte, waaronder door mobilisatie van meer private kapitaal financiering, zo schrijft het kabinet. Wat is de inzet van het Kabinet tijdens deze vergadering om te komen tot meer private kapitaal financiering? Hoe liggen de verhoudingen om deze inzet internationaal voor elkaar te krijgen? Hoe verschilt deze inzet van de inzet bij eerdere bijeenkomsten van de *Coalition of Finance Ministers for Climate Action*?

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda en de bijbehorende stukken betreffende de inzet van het Koninkrijk der Nederlanden bij de voorjaarsvergadering van het IMF van 22 tot 26 april 2025. Deze leden hebben hierover de volgende opmerkingen en vragen.

De leden van de NSC-fractie constateren dat het kabinet zich in algemene zin blijft uitspreken voor multilaterale samenwerking en vrijhandel. Zij vragen of het kabinet inzichtelijk kan maken op welke concrete punten het Koninkrijk tijdens de voorjaarsvergadering bepleit dat geopolitieke fragmentatie en handelsconflicten actief worden tegengegaan. Deze leden willen daarnaast weten welke inzet wordt gepleegd om te voorkomen dat de internationale economische orde verder versplintert als gevolg van unilateraal beleid van met name de Verenigde Staten. Wordt er tevens een analyse gemaakt van de risico's voor de Nederlandse en Europese economie wanneer multilaterale instituties zoals het IMF en de Wereldbank verder worden uitgehold?

De leden van de NSC-fractie onderschrijven het belang van houdbare overheidsfinanciën, structurele hervormingen en macro-economische stabiliteit. Zij constateren echter dat er in het verleden herhaaldelijk sprake was van eenzijdige focus op begrotingsconsolidatie, waarbij sociale effecten onvoldoende zijn meegewogen. Deze leden vragen in hoeverre het IMF bij landenspecifieke adviezen voldoende aandacht heeft voor de maatschappelijke gevolgen van hervormingsprogramma's en voor de noodzaak van publieke investeringen in bijvoorbeeld klimaat, infrastructuur, defensie en basisvoorzieningen. Hoe wordt hierin de balans bewaakt tussen prudent beleid en brede welvaart? Wordt hierbij gebruik gemaakt van indicatoren voor sociale rechtvaardigheid of ongelijkheid? De leden van de NSC-fractie constateren dat de Verenigde Staten zich momenteel onthouden van stemming binnen het IMF en vragen welke gevolgen dit heeft voor het functioneren van het instituut. Kan het kabinet aangeven hoe groot de kans is dat de VS zich ook bij toekomstige hervormingen of besluiten zullen onthouden of een veto zullen inzetten? Deze leden vragen specifiek wat de Nederlandse inzet is bij de 17e quotaherziening en hoe daarbij de belangen van kleine, open economieën worden geborgd. Is het kabinet voorstander van een nieuw verdeelmodel waarbij economische kracht en kwetsbaarheid samen de quota bepalen? Wordt overwogen om, bij aanhoudende blokkades door de VS, alternatieve besluitvormingsstructuren te ontwikkelen?

De leden van de NSC-fractie constateren dat opkomende economieën kampen met gestegen schuldenlasten en beperkte beleidsruimte. Zij vragen op welke wijze het IMF de liquiditeitsbehoeften van deze landen beoordeelt en of daarbij ook gekeken wordt naar klimaat- en veiligheidschokken. Wordt de toenemende kwetsbaarheid voor klimaatverandering, voedselonzeekerheid en migratiedruk meegenomen in de analyse van macro-economische risico's? Deze leden vragen bovendien in hoeverre Nederland pleit voor betere toegang van deze landen tot concessionele financiering, onder meer via de *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT) en herkanalisering van speciale trekkingsrechten (*Special Drawing Rights* of SDR's).

De leden van de NSC-fractie merken op dat Argentinië in een fragiele hervormingsfase verkeert. Zij vragen of de IMF-beoordeling van het programma met de regering-Milei expliciet aandacht besteedt aan de uitvoerbaarheid van maatregelen en aan het behoud van maatschappelijk draagvlak. Hoe beoordeelt het kabinet de huidige koers waarbij de peso kunstmatig sterk wordt gehouden en welke risico's ziet het ten aanzien van toekomstige devaluatiegolven?

Deze leden vragen voorts of het IMF het sociaal beleid van de Argentijnse overheid voldoende meeweegt in het verstrekken van opvolgfinanciering.

De leden van de NSC-fractie spreken hun steun uit voor de voortzetting van IMF-steun aan Oekraïne, maar vragen hoe de voortgang van het programma wordt getoetst. Wordt binnen het IMF systematisch geëvalueerd op het gebied van goed bestuur, corruptiebestrijding en rechtstatelijke hervormingen? Is het mogelijk de Kamer te informeren over de beschikbaarheid van onafhankelijke audits van de besteding van IMF-middelen aan Oekraïne?

Ook willen de leden van de NSC-fractie graag weten of de huidige programma's voldoende buffers bevatten voor escalaties in de oorlogssituatie of voor politieke instabiliteit in het land zelf.

De leden van de NSC-fractie verwelkomen het akkoord over rentekortingen en de versterking van de PRGT, maar vragen of deze maatregelen toereikend zijn voor de lange termijn. Wordt er een structureel financieeringsmodel uitgewerkt dat minder afhankelijk is van incidentele donorbijdragen?

Deze leden vragen daarnaast of Nederland het initiatief neemt om de effectiviteit van het G20 Common Framework te verbeteren, bijvoorbeeld door het instellen van bindende termijnen en onafhankelijke geschilbeslechting. Tevens vernemen zij graag of de inzet van SDR's via multilaterale ontwikkelingsbanken actief wordt ondersteund door het kabinet. De leden van de NSC-fractie constateren dat de Caribische delen van het Koninkrijk nauwelijks aan bod komen in de geannoteerde agenda. Zij vragen of het kabinet kan toelichten op welke wijze de belangen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten worden geborgd binnen het IMF en aanverwante instellingen. Wordt er specifiek aandacht gevraagd voor de klimaatkwetsbaarheid van deze landen en hun beperkte toegang tot reguliere internationale financiering? En wordt er vanuit Nederland gepleit voor verbeterde toegang tot concessionele financiering of technologische bijstand?

De leden van de NSC-fractie onderschrijven het belang van macro-economische klimaatbeleid en begrotingsintegratie. Zij vragen hoe het kabinet de effectiviteit van de CFMCA-inzet beoordeelt, met name als het gaat om concrete klimaatbudgettering, het gebruik van klimaat tagging in nationale begrotingen en samenwerking met multilaterale instellingen. Wordt het mobiliseren van privaat kapitaal voor klimaatadaptatie voldoende concreet gemaakt? En op welke wijze wordt gemonitord of de via het *Resilience and Sustainability Trust* (RST) verstrekte leningen daadwerkelijk bijdragen aan weerbaarheid, zonder schuldenlasten onevenredig te vergroten of hervormingscapaciteit te ondermijnen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB hebben met belangstelling kennisgenomen van de agendastukken voor de voorjaarsvergadering van het IMF op 22 tot 26 april 2025.

De leden van de BB-fractie lezen dat de Minister schrijft dat de regering-Trump een decreet heeft uitgevaardigd om de deelname aan internationale organisaties, waaronder het IMF en de Wereldbank, te evalueren. Heeft de Minister een beeld wanneer deze evaluatie wordt afgerond en wanneer er meer bekend is?

Welke concrete gevolgen heeft een exit van de Verenigde Staten uit het IMF voor Nederland?

De leden van de BBB-fractie constateren dat de vorige, 16e Algemene Herziening van Quota, in december 2023 werd afgerond. Hierbij werd een algemene verhoging van de quota met 50% goedgekeurd, zonder wijzigingen in de relatieve stemverhoudingen tussen de lidstaten. De 17e Algemene Herziening van Quota bij het Internationaal Monetair Fonds (IMF) is momenteel aan de gang. Het doel is om tegen juni 2025 voorstellen te ontwikkelen voor een mogelijke herverdeling van de quota, inclusief een nieuwe quotumformule.

Welke uitdagingen ziet de Minister bij de onderhandelingen?

De leden van de BBB-fractie constateren voorts dat Nederland met betrekking tot de 17e quotaherziening blijft Nederland openstaan voor een «beperkte verschuiving» van quota, zolang dit plaatsvindt op basis van een eerlijke verdeling onder oververtegenwoordigde landen. Nederland blijft daarbij optrekken met andere Europese landen en middelgrote, open economieën om posities af te stemmen. De leden van de BBB-fractie vragen wat het kabinet verstaat onder een beperkte verschuiving. Zij vragen voorts wat de verwachte inzet van andere EU-landen hierbij is. Kan de Minister daarop ingaan?